

PROFILUL UNUI ELEV CU COMPORTAMENT DEVIANT

STUDIU DE CAZ

Profesor înv. primar și preșcolar Stroie Gilia
Școala Gimnazială „Nicolae Russu”, Sita - Buzăului

Descrierea cazului

AB este în clasa a IV-a, înscris la o școală de stat. Ridică probleme părinților acasă și profesorilor la școală.

Copilul locuiește împreună cu mama și bunicii din partea mamei și este crescut de aceștia de la cinci luni când a fost adus de mama lui din Italia. Tatăl nu lucrează și îi place să bea, din cauza aceasta sunt permanent certuri în familie.

Mama are la dispoziție foarte puțin timp pentru fiul ei. E plecată acum la muncă în Italia fiindcă nu se descurcă cu banii. Așa că bunicii sunt cei care îl îngrijesc și se preocupă de educația copilului în cea mai mare parte a timpului. Bunicul e cel care îi ia apărarea mereu, nu-i refuză nimic niciodată copilului însă și acesta a plecat la muncă în străinătate pentru câteva luni.

La școală, băiatul are probleme cu învățătura și disciplina.

Nu respectă regulile clasei, vorbește urât cu colegii și profesorii, ba chiar s-a apucat și de furat de la colegi. Intră în conflicte cu colegii, e agresiv cu cei din jur. Are prieteni cu mult mai mari cu care se ocupa de furturi. Cu colegii din clasă nu se prea înțelege.

Elevul înregistrează rezultate slabe la învățătură, atingând cu greu standardele minimale de performanță; riscă să rămână repetent.

Tata îl depreciază, îl critică, îl minimalizează constant pe copil și refuză să îi ofere ajutor la lecții atunci când acesta are probleme respingând frecvent copilul.

Analiza cazului

Subiectul prezintă tulburări de comportament, perturbă permanent activitățile, încalcă frecvent regulile clasei, are dificultăți în menținerea și stabilirea relațiilor interpersonale.

- manifestări frecvente : loviri ale colegilor, injurii, amenințări, refuzul de a realiza o sarcină și chiar de a vorbi
- se integrează greu în grup
- nu lucrează în echipă și nu e acceptat de grup

Bariere în calea învățării

- nu se implică în activitățile școlare
- diminuarea activității intelectuale ca urmare a unui consum nervos rapid
- frecvența școlară, de cele mai multe ori slabă, generează acumularea unor lacune în învățare.
- sarcinile școlare le consideră ca pe o pedeapsă, profesorul fiind pentru el un adversar

Factorii psihosociali care au cauzat comportamentul deviant al copilului

- Lipsa de timp și afecțiune a părinților
- Agresivitatea verbală a cuplului în prezența băiatului
- Agresivitatea verbală și fizică a tatălui asupra fiului

- Anturajul băiatului cu modele negative de conduită

Strategii și intervenții utile

- sunt importante atât identificarea cât și intervenția precoce
- stabilirea clară a regulilor și aplicarea lor
- antrenarea copilului în activități care să permită afirmarea sa
- stimularea și încurajarea comportamentelor adecvate, includerea elevului în activitățile extrașcolare (activitati sportive, centre de pictură)
- motivația pozitivă (formulări de tipul: „dacă vei realiza ... vei obține”)
- învățați-l să devină empatic (să se pună în locul celui agresat)
- recompensați cel mai mic progres în evoluția pozitivă a comportamentului

Ajutor și intervenții ale unor persoane specializate

- consultarea psihologului, terapie psihologică cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice etc.)
- consiliere individuală sau de grup, terapia prin artă.
- terapie prin muncă, activități : desen, muzică, sport,etc
- programe de psihoterapie pentru tulburări emoționale și de comportament (tehnici de relaxare);

Plan de interventie

Comportamentul țintă – întrerupe ora/jocul, plimbându-se printre bănci în timpul lecțiilor, este foarte agitat, nu respectă regulile clasei și vorbește urât cu cei din jur

Analiza comportamentului

Forma de manifestare a comportamentului : vorbește tot timpul/ subiecte care nu au legătura cu tema lectiei, agitat, adresează cuvinte injurioase colegilor

Frecvența: de 5-8 ori pe parcursul unei ore

Latența: indiferent dacă știe sau nu răspunsul la întrebarea învățătorului, vorbește imediat, fără a da posibilitatea învățătorului să termine de formulat întrebarea.

Contextul de apariție a comportamentului: în orice moment al lectiei;

Scop:

- ✓ diminuarea comportamentului impulsiv și opoziționist manifestat în cadrul școlii;
- ✓ stimularea inclinațiilor elevului spre activitățile practice, plastice, sportive;

Obiective:

- ✓ Formarea deprinderii de a vorbi numai în contextul temei abordate; de a răspunde doar atunci când este întrebat
- ✓ Conștientizarea de către elev a faptului că prin întrebarea formulată de învățător se vor evalua și cunoștințele celorlalți elevi;

METODE SI MIJLOACE DE REALIZARE :

Contractul

- întocmit împreună cu elevul , încurajează elevul să-și monitorizeze comportamentul
- elevul identifică și constientizează consecințele propriului comportament
- contractul cuprinde comportamentele neadecvate; se descriu consecințele nerespectării regulilor.

Metoda modelării

- modelarea se bazează pe puterea exemplului, pe învățarea socială. Esența metodei constă în îndepărtarea conduitelor negative dobândite prin imitație și plasarea copilului sub influența unor modele pozitive (părinți, profesori, colegi)

Metoda întăririlor

- crește frecvența de apariție a comportamentului adecvat;
- pentru fiecare comportament adecvat am administrat acel tip de întărire potrivită elevului (ex: alegerea jocului in pauză). Pentru fiecare dată când a ridicat mâna pentru a răspunde, a primit o bulină roșie. La 10 buline adunate pe parcursul unei zile elevul beneficia de o recompensă.

Extincția comportamentului dezadaptativ

- prin înlăturarea întăririlor unui comportament neadecvat, reducem frecvența aceluși comportament;
- când elevul răspundea neîntrebat, îl ignoram și repetam întrebarea. În cazul în care răspundea când era întrebat, întăream acest comportament.

„TIME-OUT” (TEHNICA IZOLĂRII)

- prin izolarea temporară de activitatea aflată în desfășurare, elevul este pedepsit pentru menținerea comportamentului neadecvat;
- time-out-ul era redus temporal, iar elevul cunoștea durata acestuia;

Regula premark

- creșterea frecvenței de apariție a comportamentului adecvat prin manipularea unei activități preferate;
- ex. de aplicare: dacă vorbești cand esti solicitat si pe tema discutata, ai dreptul să alegi în pauză un joc;

REZULTATE OBȚINUTE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE INTERVENȚIE:

- Se reduce frecvența apariției comportamentului neadecvat;
- Se conformează regulilor de grup;
- Respectă persoanele din grup și la școală și acasă;
- Recompensele duc la creșterea încrederii în sine, stima de sine pozitivă ;
- Conștientizează că întrebarea nu este numai pentru el;
- Stă în bancă, respectând regulile de comportament adecvate din timpul orei.

Bibliografie

1. Balica, M., Horga I., Fartușnic, C., (2012), *Elevi în situații speciale: devianți și supradotați*. Modulul al II-lea-Perfecționare, București: Comunicare.ro
2. Băban. A., (2001), *Consiliere Educațională*, Imprimeria Ardealul: Cluj-Napoca
3. Blandul, C., V., (2012), *Psihopedagogia comportamentului deviant*, Ed. Aramis, Colecția: Arta predării
4. Neamțu., C., (2003), *Devianța școlară*, Ed. Polirom, Iași

Webografie:

- <http://www.autismgalati.org/articole/26/tehnici-de-interventie-in-cazul-unui-comportament-nedorit.html> (*Tehnici de interventie in cazul unui comportament nedorit*)
- http://krispsychology.files.wordpress.com/2011/01/consiliere-psihologica_note-de-curs_subiecte.pdf
- <http://www.e-psiho.ro/articole/tehnicile-comportamentale-consilierea-si-terapia-copiilor-si-adolescentilor>